

אדמת ליבי

שירי שכול וגעגום

חוברת זו הופקה במסגרת שבוע המודעות לשכול האזרחי, ביוזמת עמותת 'יקיר לי' (ע"ר) - יד ולב לשכול האזרחי, התומכת במשפחות שחוו אובדן של בן משפחה צעיר ממחלה או בנסיבות טרגיות אחרות.

yakirlyorg@gmail.com | 050-5335148 | www.yakirli.org

עיצוב ועימוד: אדוה בר-לב

רשימת השירים

מפגש מחודש / אדווה זיידמן
לאיפה נעלמת / נועם הדר
רק אתה ואני / אדווה בר-לב
שקר של חלום / אדל רוסלס
הבור / אירית לוי כהן
שמלה לבנה / אירית לוי כהן
מכתב לטל / זיוה אפרים
מכתב לטל 2 / זיוה אפרים
זיכרונות המאבק / חגית אוסקר-רז
אל עמק הגעגוע / חגית אוסקר-רז
לכל זמן / חגית אוסקר-רז
לי-אור / יוסי לוינסון
עוד שישי בפתח / חבצלת מוטהדה
זה אפילו לא יום הולדת / יעל צור
יום אחד / לימור אדלר
ערב ה-30 לעדי שלנו / לאה כץ
והימים ימי זכרון לאומי / לאה כץ
ויידום ה...פלפון / לאה כץ
מקבץ שירים / מיכל פנחסי
אל נורא עלילה / מלי ורצברגר
צועק אליך / משה פריאל
יד ביד / מנשה לוי
לא יהיו יותר זכרונות של המחר / סגלית פרנקל
ואם אצמיח / עדי נאה בלוך
לאבד ילד / נילי אורבך
שיר המעלות / עפרה ענת לייכטמן
כשאתם אומרים לקבור ילד / רויטל לוי
ילד קשת / ש.ב. גולדשטיין
דמעת עיני / ש.ב. גולדשטיין
נשמתך עדן / ש.ב. גולדשטיין
פתאום מגיע / שרה רולניק
חודשיים בלעדיך / דפנה ארמן
אדמת ליבי / שירה יערי
מתגעגעת / נאוה כהן
שש שנים / שרה רולניק
החיוך שלך למעלה / שרה רולניק
מיון ילדים / שרה רולניק
מלאכית בלבן / שרה רולניק
יחדיו שלובים / שרה רולניק

מפגש מחודש/ אדווה זיידמן

כבוקר
כשליכרון החלום יכה בי
אדע,
כי נשמותינו נפגשו הלילה
ויצרו
חיבור
מפגש מחודש
לעולמי עד
או לפחות
לכמה
רגעים קטנים...

לאיפה נעלמת?/ נועם הדר, 2017

לאיפה נעלמת אחותי?
עם חיוך גדול ומלא חיים
ילדה עם טוב לב ורצון לחיות
ילדה עם נתינה ועין טובה
ילדה כל כך מקסימה
את עוד ילדה קטנה אחותי, לאיפה נעלמת
אחותי את חסרה לנו כל כך הרבה
תחזרי כבר....
היית גיבורה, ואמיצה, עם חיוך על הפנים בכל שנייה גם שהיה קשה נורא
נתת אהבה ענקית למשפחה שלך שכל כך אהבת
היה לך ערכים, ולחברה עצרת תמיד בכל צרה
תנוחי למעלה אחותי
אני מקווה שטוב לך
תשמרי עלינו אחותי

אוהב אותך לנצח,
אחיק נועם

רק אתה ואני/ אדוה בר-לב

זוכר אחי כשיצאנו לטייל שם בנחל?
הלכנו רק אתה ואני,
כמו תמיד,
עולם שלם היה לנו ביחד.
כל הדרך היתה כמו טיפות של זהב,
ואתה ואני,
רק אתה ואני...
בהרמת יד, בלי טיפת מאמץ,
עזרת לי להגיע למעלה,
ישבנו לתפוס ראש על סלע ענק.
מלא חיים היו שם באמצע המדבר,
ורק אתה ואני...
ודיברנו,
וזחקנו,
כמה זחקנו, אתה ואני...
רק אתה ואני.
ועכשיו זו אני,
ולך אתה.
ואני כבר לא אותך הזכר,
וגם אתה כבר לגמרי אחר.
אני פה ואתה שם.
אבל אתה יודע משהו?
אתה ואני זה לתמיד.
אתה ואני,
ואני ואתה.
ואיך זה שפתאום אני שואלת
איך לעזאזל
אני בלעדיו?

שקר של חלום/ אדל רוסלס

שקר של חלום בהכיה של פגיה איתק,
אני תמיד אהיה כאן מחכה לך.
מיום שעלבת האושר עלי איתק,
מוצא את עצמי עומד כאן מדבר עימך.
שירים שכתבתי לרקתי אל הים,
מחילא לא אסביר את הגעגוע, והקושי כאן,
הם גם לא יצליחו להחזיר אותך והלחן,
מכה על ליבי כסלע אל עקרב.
והלוואי ויכולתי רק עוד חיבוק קטן,
הלוואי ושמעתי קול לחוקק את הכלל,
הלוואי שהשמש תחזיר את האור,
תשיב אותך אלי, ואוכל לך לכתוב.

מרגע שהלכת למה אתה כ"כ רחוק ממני?
ולמרות שהבטחת אל תשכח לחזור הביתה.
אין לי עוד אף אחד חוץ ממך. אפילו אם אני לא יכול לגעת בך וגם לא לחבק אותך
ולמרות שאני בוכה כאן לבד
אני לנצח אזכור לנצח אוהב אתה אחי.

למה השרב מרווה את צמאונני?
השמש שורפת את גבי ואני,
לא מרגיש דבר מלבד הגעגוע,
עדין לא באת, איך לא אשאל מדוע,
הדמעות שחונקות אותי רק אתה לא מדבר,
אני הגעתי עד לכאן, לפחות תתקשר.
מנופל את ידי, לא מסוגל להיפרד.
השארתי אצלך את ליבי שמסרב,
לעזוב אותך אחי, שוב להיות בודד.

מרגע שהלכת למה אתה כ"כ רחוק ממני
ולמרות שהבטחת אל תשכח לחזור הביתה.
אין לי עוד אף אחד חוץ ממך. אפילו אם אני לא יכול לגעת בך וגם לא לחבק אותך
ולמרות שאני בוכה כאן לבד

אני לנצח אזכור לנצח אוהב אתה אחי

השיר נכתב על אחיה שנפטר ממחלת הסרטן בט"ו אלול תשע"ו.
בן 13 ותשעה חודשים. 4 שנות מחלה.

הבור / אירית לוי כהן

בחיי נפער בור עמוק
ככל שניסיתי למלאו
נעשה הוא עמוק לעצמו.
עמוק מדי כדי שאוכל למלאו.
רציתי לקפוץ לתוכו,
להתכסות יחד עימך בעפרו.
הבור שנמלא בעפר
נחפר בתוכי ולא מולא מעולם.
ביום בו אקפוץ לתוכו,
אתמלא בו והוא יתמלא בי.
אז אנו שתינו נחזור לנקודה
בה נפגשנו בפעם הראשונה.

שמלה לבנה / אירית לוי כהן

כאשר קברנו אותך
רציתי ללבוש שמלה לבנה
ידעתי שזו תהיה שמלתך,
אשר לעולם לא תלבשי.
מתוך מוחי נשלחו שורשים, לכל נימי נפשי, דרך עורקים וורידים לבנים.
הגוף הקטן אשר צמח בתוכי
יצא מהנרתיק בצעקה.
קראתי לך ענת.
עשרים ואחת שנים צמחת ועצרת.
ונותרה הצעקה הראשונה.

מכתב לסל/ זיוה אפרים

סלי שלי,

אחר זהו יום הסז ליום הפטירה שלך העברי, י"ז בטבת, לא מאמינה שעבר כבר חודש שאתה איננו. הימים עוברים ועדיין מרגיש כמו דקה.

הכאב עדיין קיים עמוק בכל תא מאפי ואני יודעת שאת הזמן אלמד לצפות כל תא כזה בעוד שמיכות של מחשבות חיוניות, אהבה וטוב, ובאמונה עמוקה שאתה בעולם שכולו טוב ולך טוב, ריפוי עם כל מה שיש ואיננו... כך שאוכל לשאת את הכאב הזה יותר בקלות... רצף הזכרונות, המחשבות והרגשות שמציפים בכל רגע ורגע...

הכל הכל מזכיר אותך, האמא עם התינוק בעגלה ברחוב, האמא בהריון, הילדים שחזים את מעבר החזיה בזרעם לבית הספר, הנערים שמתאספים וקוראים אחד לשני "אחי", החיילים שנוסעים לבסיס, כל רגע של אופנוע שעובר, היוזות הצעירים שמחביאים אחד את השני, האמהות שמדברות בטלפון עם ילדיהן-הכל נהיה חד יותר ומזכיר אותך כשהיית תינוק, ילד, נער, גבר... ובעיקר ילד אהוב שלי שכל כך אוהבת ומתגעגעת...

אני יודעת שעכשיו זהו זמן של חפיפה בין העולם "האמיתי" שמשיק, לבין עולם האבל והרוח שרגע המוות שלך יצר, ובחפיפה הזו לומדת לשלב, לאט לאט... בסוף אלמד... ריח השמיכה והכרית שלך שאני ישנה עליה רק כדי להריח עוד קצת את הריח שלך, ושם קיים החשש שהריח לא יפוג, כי רק כך אני נרדמת, הבגדים שלך שהיו בארון שאני לובשתחלק מהסווצ'רים שלך כדי שהמוח שלי יקלוט שאתה תמיד איתי, גם אם בתודעה אני יודעת שזה כך... המילים שאני אומרת לך בכל יום לעבר השמיים ביט, שם החיבור הוא נקי וטהור... אפילו כשאני אוכלת אני נזכרת בזכרים שאהבת שהכנתי לך... אפילו הפשוטים ביותר... נרות הנשמה הדולקים בבית מאירים ומזכירים לי שאתה כולך עטוף באור של מילה, ואכחילה בתפוצת הלהבה גם כשאין רוח מבחול...

אפילו הכלבים במיוחד אנג'י, שתעזור בפתאומיות, חוקץ אופנים ובוהה בפניה בתקרה...

אני מזמינת סאלי הוא מרגיש אותך בבית...

וכל הזכרונות והחוויית איתך כל כך טובים, כל כך זכיתי בך ילד שלי...

הזכרונות הטראומטיים שיש ממך זהו הרגע שנוצרה לי שאתה איננו והרגע שבו נהרגת בתאונה, המפורט בדוח מד"א, והתאונה הזו לא נותנת לי מנוח... ברגעים האלו כולי נזרצת ומנסה להכיל... אני כ"כ שלמה ושמהה שהלכתי לזהות אותך בבית העלמין, שם נפרדתי מאופק, והפנים שלך היו שלמות, שלמות וחייכות וזו התאונה שזרובה לי בראש... שמתת מאושר וחייק...

הזכרונות והרגשות המדהימים איתך, כשהיית בחייך, עולים אלפי מונים על הטראומה, אבל זו עדיין טראומה שקוקה לתהליכי ריפוי מילה וזה יקרה וקורה בזמנה היא...

אני יודעת שאתה תמיד איתי, בליבי ובמחשבותי עד קץ הימים, שום דבר חיצוני לא יכול לבטא את אהבתי אליך והקשר המיוחד שלי ושלך או את החוויות והזכרונות הכל כך טובים שחווינו כאמא ובן, וגם אם הריח בכרית יעלם, הריח שלך כתנוק, כילד, כנער וכבוגר זרובים אצלי עמוק עמוק בנשמה...

אוהבת אותך ילד שלי, אנחנו בטח נפגש למילה כשיגיע הזמן ואני בטוחה שתהיה בבית העלמין ביום שלישי, חודש מאז קברנו אותך ותחייך את החיוך המיוחד שלך שכובש כל לב.

אוהבת אותך מאד ותמיד

KNK

נכתב לאחר שטל בני נהרג בתאונת אופנוע בגיל 23 ב15.1.2017 לפני חמש שנים

מכתב לסל 2 / זיוה אפרים

אל, ילד שלי, אהוב שלי, נסיך שלי, טולטול נשמתוני שלי,
נשמה גבוהה וטהורה, ילד חכם וטוב לב שלי.
האכל והכאב גדול מנשוא אך אני איכשהו מתנחמת בכך שחיית את חייך הקצרים,
לא כך כל כל קצרים, ועשית את מה שאהבת ובחרת ואת מה שליבך רצה.
רצית לנסוע לארהב ונסעת, רצית לקנות אופנוע שכל כך אהבת וקנית, רצית לטייל וטיילת,
בחרת איפה לעבוד ועם מי להיות, למדת כל דבר על האופנוע – כי זה מה שרצית בדיוק.
אהבת וקיבלת אהבה מכולם.
גם כילד, זה היה כל כך מובן לך שהדברים יתבצעו עבורך ולטובתך
ללא מאמץ או רגשות סוערים וזרמות, בקלילות פשטות בשמחה ואהבה,
מספיקה היתה בקשה שלך וחיוך וזה היה מתבצע.
חיית את חייך בדרך שבחרת ואהבת, עם חיוך מלא תמידי והומור מיוחד לך,
לא היתה טיפת רוע או שנאה או שיפוטיות ולעולם לא דיברת על אף אחד דבר רע –
תמיד חיובי, אופטימי, נחוש להשיג את מה שבחרת וחי את מה שאתה אוהב לעשות.
איש של אמת צנועה וענוה.
אני רוצה ובחרת להאמין שהנשמה הגבוהה שלך בחרה עבורך ללכת –
כי כל מה שעשית – זה אתה שבחרת! ללא הרבה דיבורים.
אני מתנחמת בכך שאני בטוחה שחיכת עד הדקה האחרונה,
כי היית בדיוק במקום ובעשייה של מה שכל כך אהבת ובחרת וידעת בוודאות שאתה אהוב ואוהב.
ילד חופשי שלי, נפש אצילה, תמיד עצרת לכולם, ללא שיפוטיות, ללא שליליות – מלאך!
מישהו כתב בפיסבוק לא ידע לשפוט, לא ידע לרכל, לא ידע לשנוא
כי אתה בחרת לאהוב ולהיות חיובי תמיד בכל מצב.
כשאני התייעצתי איתך, תמיד העצות שלך היו כל כך חכמות ומאוזנות – כמו איש בן 80.
תמיד אמרת לי "אמא, אני רוצה שתעשי רק מה שאת מרגישה שעושה לך טוב ועם האמת שלך –
כי אלו המילים שאני אמרתי לך גם, כי כך רציתי עבורך וכך באמת חיית
אהבת כל – כך את המשפחה, היית כל כך קשור אלי ואהבת אותי ואת המשפחה
אני ואתה היינו קשורים אחד לשני בחוטי משי אנרגטיים – חיבור שלעולם לא יעלם וישאר לעד.
נסיך שלי, יפה שלי, נשמה טהורה ואצילית שלי – זכיתי בק! זכינו בק!
תודה שבחרת בי כאמא, תודה אלוהים שאיפשרת לי להיות ולחוות את האושר הזה,
ולו למחן קצר של 23 שנים, עם הילד והמלאך הזה,
תודה שאיפשרת לי לדבר איתך ביום שישי ולומר לך כמה אני אוהבת אותך,
ואמרת לי "גם אני אוהב אותך אמא".
תודה על הנחת והאושר שהבאת לי.
מתנחמת בזה שלא סבלת הרבה, מתת מאושר אהוב ואוהב כלצדיק –
ילד מואר ומלאך שלי –
עוף גולי, עלה למעלה למעלה, כי לך מגיע גן עדן –
אני מבקשת מאלוהים ומהמלאכים שם למעלה,
שילוו אותך באור ובאהבה לגן העדן שאתה ראוי לו ולעטוף אותך באור ואהבה.

נכתב לאחר שטל בני נהרג בתאונת אופנוע בגיל 23 ב15.1.2017 לפני חמש שנים

מקבץ שירים/ חגית אוסקר-רז

אל עמק הגעגוע

אל עמק הגעגוע
הגעתי בלעדיו;
במרכז
ע'י מ'נ'ע
שלא יבשילו לעולם,
מהעמק
אני מתרחקת
בלעדיו;
הבוסר צורב את לשוני.
אל עומק הגעגוע
אני שבה
והולכת
תמיד
בלעדיו;
והמ'נ'ע
שומר את לכרך
בליכרוני.

זיכרונות המאבק

זיכרונות
המאבק
נצח
השכחה
ובעצ
הליכרון

מחליש
את
החיים
ואינו
מחזק
את
המתים

ואינו
חזל

לכל זמן

לכל זמן;
את ללדת ואת למות;
אל איך מתמודדים עם
בארם את
?

לי-אור/ יוסי לוינסון

לי-אור בגיל 22 עבר תקאונת דרכים קשה שגרמה לנזק מוחי קשה ביותר.
הוא נלחם בגבורה וביסורים, במשך 6 וחצי חודשים, מחוסר הכה, עם דמעות בעיניים לפעמים,
אבל הגוף שלו נכנע בסופו של דבר וליבו הפסיק לפעום.....

מאז נולדתי מחדש לעולם אחר, לעולם שאין בו את לי-אור .
3 וחצי שנים בלי הדבר הכי טריוויאלי שיש, שנראה הכי מובן מאליו שיש,
חיבוק ממני, לשמוע אותנו קורא לי אבוס....בלי לחבק אותנו.....

למי שלא חווה את החוויה המטלטלת הזו אני רק מאחל שבחיים לא יטעם מהלענה הזו.

שכול זה שכול זה שכול, וממש לא משנות הנסיבות,
הכאב הביתי נאמר היה של הגעגוע, כאב כרוני שימשך עד נשמתנו האחרונה,
שלמרות הכל אנחנו מוצאים מאיפה מקום את האנרגיה להתמודד,
יש לנו זמן, אנחנו לא ממהרים לשום מקום

אווה ומתגעגע

אבא

עוד שישי בפתח/ חבצלת מוטהדה

אמא לערן שנפטר בשנתו לפני 4 שנים, בגיל חודש לפני 30

עוד שישי בפתח והלב שלי מוגש על מגש.
יום רוז' יום ואני מתה וחיה כל יום מחדש
משנות רגעים, חוויות חוששת לשכוח
ובסוף היום נופלת מותשת ללא כוח
מחפשת קרבה לאנשים שהכנסת לחייך
מבקשת עוד פיסת מידע ורגש אוזותיך
במקום לרקוד משמחה רוקדת עם הכאב
לא ייסתם לעולם החור הענק שנפער בלב
איני יודעת איך ומתי אמצא את הדרך
לחיות בין שביילי הזמן בחסד, בעלאת ערך
ילדי שלי, ילד ענו, חכם עם לב זהב
ליכרו אנשים שום דבר לא מובן מאליו.

זה אפילו לא יום הולדת/ יעל צור

השכוח לא ניסיון לתאם ולהזמין מקום לארוחת ערב שתתאים לכולם. השכוח לא חשבת לי והתאמת לי לקלוע בול למשהו שאוהבים, ואין לי למי לתת עוד מנת פינוק של אמא, ליום המיוחד בשנה.

היום אני לא מאחלת מלך טוב לאף ילד שלי, לא חושבת טוב ולא מקווה לטוב בשבילי, לא משתדלת להכין משהו ולא כותבת ברכה בחרוזים.

הדבר היחיד שקרה, הוא שהבוקר שוב הופתעתי מעוצמת התאריך.

בלילה כבר הגיעו החרדות לבקר, באמת ואמש בלי שום סיבה. זה רק החושך בחדר שמפחיד אותי בלילה לפעמים רחוקות..

ובבוקר היום התעוררתי מתוק כבי.

בדיוק כמו בבוקר הראשון אחרי שחרנו בלעדיו בפעם הראשונה מתה"ש. וכן, זו הייתה הנסיעה הקשה בחיי.

ונהגתי והגעתי לעבודה מוקדם. היום אני עובדת, וזה משתנה אצלי כל שנה. היו שנים שלקחתי לי חופש ביום הזה, והיו שנים שחשבת שיותר טוב לי להיות בסביבת אנשים. השנה אני לא יודעת מה טוב לי ומה לא טוב לי. סופסוף אני מכינה שכל שנה זה מרגיש אחרת, ואוהו כמה שנים שאני כבר בודקת את העניין הזה. כבר 16 שנים.

וקורה משהו נורא משונה בימי ההולדת של אופיר. אני לא בדיוק יודעת וסופרת בן כמה הוא יכול היה להיות. תמיד צריכה רגע אחד לעצור ולחשוב.

נולד ב-1994, נפטר ב-2005, אז היום בן כמה היה צריך להיות בעצם? אני זוכרת היטב את 10.5. "בן עשר וחצי לתמיד", כפי שכתבנו בהודעה על מותו. אבל בן כמה יכול היה כבר להיות? 27? זה לא מתקבל על הדעת.

אני לא מצליחה בשום אופן לדמיין אותו בן 27. אני יכולה רק מרחוק לראות דמויות עמומות של "בני גילי", ולדעת או לקרוא מרחוק עליהם: חלקם כבר נשואים, אחד מהם אפילו אבא לילד... בוגרי תארים, בעלי תפקידים ומשרות, חיים את חייהם כבוגרים צעירים עם או בלי בנות זוג, גברים.

אפילו לכתוב "בני גילי"... זה לא סביר. הוא עדיין ילד. לאופיר אין גיל, אין חיים ואין יום הולדת. הוא איננו וזה פשוט לא, ושחור, וחסר ואפל. ולי זה עדיין קשה לקבל, גם אחרי כל כך הרבה שנים. היה לי פה עוד ילד, והוא עדיין איננו.

אז מה זה היום? זה בטוח לא יום הולדת. אבל זו הצדמנות טובה להזכיר אותו, כי אני זוכרת ובטוחה שתמיד אזכור.

ושוב. מה זה היום? זה סוג של תאריך שאני מציינת, והשנה אני כותבת רק פה בקבוצות המיוחדות, כי אני בטוחה שזה מקום בטוח וכי פה מכינים. "יומולדת בלי ילד", זה לא מסוג השלטים שאפשר להרים ולשאת ככה סתם באמצע השנה במרחב הציבורי.

מלים שכתבתי לזכר ילדי אופיר השנה ביום ההולדת שלו, כמעט 17 שנים אחרי לכתו

יום אחד/ לימור אדלר

יום אחד
אעשה רשימה של כל
הזכרים שלא הספקתי לעשות.
וכראש הרשימה
ארשום שלש אותיות של שמך
לא הספקתי
לראות אותך כבגרותך.

אח..., כאב הראש
כאבי הבטן והגב,
לו אק ידעתם
עז כמה אתכם אוהב.

פי כמה עדיפים
על כאבי הלב,
על כאבי הפנטום
שסובל אדם אוהב.

מקבץ שירים/ לאה כץ, אמא של עדי רודל ע"ה לבית כץ, אלקנה

ב"ה י"ג ניסן תש"פ ערב ה-30 לעדי שלנו

בית

בית משפחה. אחווה.

משפחה זה כת. חומה.

משפחה זה קשר. אולאה.

משפחה זה מעגל ורשת ותמיכה.

הורים אנו. לנו ילדים ארבעה.

ענפים. הסתעפות. בלי עין הרע...

נכדים. נינים. משפחה ענפה.

מה הושברנו - ובכורתנו חסרה.

מבנה המשפחה נפגע, חוליה משמעותית התערערה.

כמעט המשפחתי, הזבוקה, החביקה נגרעה.

כמעט האחוה, עדי, נפקד מקומה, נוכחת בהיעדרה.

את החלל שנפער - נשלים בשברי הקשת, הקימור,

העדי שלנו, אבן הראשה, תחזיק ותצמיד את החיבור...

כמעט החומה, יישאר הכיזור.

כי אין יותר שלום ממשעל שבור.

בכאב, באהבה לכולכם. אמא-סבתא לאה.

כז ניסן תש"פ - ד אייר תש"פ והימים ימי זכרון לאומי

אבל יחיד עושים לך בתי - עדי,

ללא כותרת, ללא סמל לאומי. אבל פרטי - לך בתי,
נפלת חלל, - במסירות נפש על קידוש וקדושת ביתך,

בעומדך בחוצה הביתי שלך - בעת מלוי תפקידך...

עקרת, עיקר הבית, אם הבנות והבנים, על משמרתך -

עת הגשת צהריים לזופיה, ילדתך.

בלי פרידה, בלי הכנה -

נלקחת, נאספת, את ביתך עזבת.

גם את נשאת דגל - דגל פנים הבית, והבית פנימה -

היית האם, שאל דגלה ומחנה ניצבה,

אמא - הורד הדגל לחצי התורן בהזדעה,

תרועת זכרון לא נשמעת -

בשקט. בקול דממה דקה, היא אותנו מפלחת.

אבן המזבה - שלך - עדי - היא עדות,

לכל מה שעשית כאן. בכלי ענווה, בכלי גדלות.

אמא שלך.

מוצש"ק פרשת שמיני תש"פ ויידום ה.. פלפון

סולארי מספר - אפס. חמש. שתיים. שלש. שלש. תשע. שניים. שמונה מאות.

אמא פורים תש"פ - אין מענה ואין פניות...

בהרגל קבוע של שגרת ערב - בסיומו של יום -

הטלפון אליך שובת, שותק כל העת. כך פתאום.

יום שישי לחול, בין החולות, התבשילים והכלים -

שואלות ומספרות, מה נשמה? ומה הענינים?

ערץ התקשרת אליך פסק. נדם -

מחשיכה בינינו האכנה. שיח.. הקשבה וגעגועים,

בתקשורת נטולת אנטנות "קשיי קליטה", ומכשירים.

חבל הטבור, בלידתי אותך, ניתק, ונתן לך חיים, נשימה - הבכי הראשון,

ככל אלחוט - אוצר בו לעד, בחיבור שהיה בינינו - לנצח. לעד יכון. כי ישכון.

אמא

מקבץ שירים/ מיכל פנחסי

אמא של ישורון ז"ל

כמו תהום פעורה מתחתיו,
בור ענק, חלל עצום של חסר,
לא היינו מודעים לנפח הענק
שנוכחותך תפסה פה בבית בינינו...
וכל דמעה שנוטפת, כל צער כל כאב,
כל זכרון, נוטפים אל תוך הבור
נספגים לתוכו...
ממאנים לנאלק את החלל...

2. כאבכם היועק על אחיכם
מעלים את כאבי שלי,
פרידתכם ממנו
כאבה לי אל יותר מפרידתי.
חסרונו היועק בחלל הבית

מכאיב לבולנו.

ואיני יודעת מה קשה עלי יותר?
לאבד את בני בכורי,
או לראות את ילדי כואבים כל כך את אובדנו.

3. בימים אלו לפני עשרים שנה,
נשאתי אותך עדיין ברחמי,
בועט את בעיטות הימים האחרונים
בחמימות המים האמהיים.

בימים אלו לפני עשרים שנה,
הפכת אותנו מלוג צעיר, אוהב ומתחיל
להורים, למשפחה של חמש.

בימים אלו לפני עשרים שנה,
התמלאנו גאווה, חלומות ותפילות
גאווה על היותך,
חלומות על פריחתך,
ותפילות לעתידך המזהיר.

אך בימים אלו, לפני עשרים שנה,
לא העלינו בדעתנו,
את מחשבת היוועה
שלאולם לא ינאלו לך עשרים...

4. כמו מעד למסק שקול
כך חיים אנו עם האובדן.
- לכת, הלחן מחשיק ומתקדם,
השגרה, החיים, השמחות, הדאגות...
אך לנו מאחורי אותו מסך -
הלחן נעצר מלכת

לכננו אנו נדמים כחיים, מחשיכים את ה"שגרה",

השבתות והחגים, הימים הטובים והרגילים,
הדאגות, ולעיתים אפילו שמחות וחיוכים,
אך מעבר למסק השקול
ישנו ערפל כבד וסמיך של כאב.

8. לא זר,
ולא דגל,
לא את זיבורי,
רק את פרטי.
שלי.

לא מדים,
לא תואר.
לא על קידוש השם,
לא על קדושת השם,
ולא על הארץ.
רק את פרטי.
שלי.

אתה אחרת, שאתה מוכן,
שאתה מוכן לשאת -
בייסורים,
את פרטי שלי.
אחרת לאמן,
עם ישראל,
אחרת

הם אחרים -
שאתה -
את פרטי שלי.

9. פנים רבות,
פנים שונות לכאב,
לעיתים - מבט מצדה,
לעיתים רק מילה,
תמונה -
ריח -
חיוך -
שיר -
כן גם שירים הם כאב,
שירים שמעוררים את הזיכרון
והכאב שוב חד כמו אז,
לפני שנות,
כשחתך ודיחם,
והלך סירב לפעום,
והרגליים מיאנו לשאת,
והנשימה הייתה חנוקה,
מלאעת...
תרה אחר אויר, חמץ...

10. כמו ענפי העץ שנשאלים אל על כלפי שמים
כך ילדינו - ענפים הנשאלים אל העתיד,
וכשנצד אחד מהם,
אנו עומדים כאותו
עץ עבות שענף שלו נכרת,
מחפשים איזון -
אך לשווא

5. כמו ענפי העץ שנשאלים אל על כלפי שמים
כך ילדינו - ענפים הנשאלים אל העתיד,
וכשנצד אחד מהם,
אנו עומדים כאותו
עץ עבות שענף שלו נכרת,
מחפשים איזון -
אך לשווא..

6. מנצבת,
אבק,
מנצבת אבק,
מעל תמונותיך שונתו.
לא מלווה במבטי
את צעדיך במדים,
לא מוכילה אותך לחופה,
לא מחבקת את רעייך,
לא מנשקת את ילדיך,
רק מנצבת
מנצבת אבק מעל תמונותיך,
מנצבת דמעות מעיני,
מנצבת מציאות חסרה.

7. הכאב מושק במחולו צבעים מתוך ליבי,
שחור כשחור עיניך
וכלבה שיערך לפני שנסר ונעלם,
חום כהיר כלבה עורק
בטרם הפך אפור לזוב
במהלך המאבק,
לכן כלבה החיוך הרחב מני ים,

עד שגווע, ונעלם,
אדום כמו הדם
שפרם בשקיקים אל תוך ורידיך,
בניסיונות הנואשים להציל את חיך,
והכאב -
הכאב...

הכאב הוא אותו בליל של צבעים
הנאספים יחד כלבה הקשת

בשקל,
אל מעמקי הזיכרון.

מקבץ שירים/ מיכל פנחסי אמא של ישורון ז"ל

נצחה לי

שכלל עוד לא בכיתי.
עוד לא בכיתי את האימה,
את החרדה היומיומית,
את הפחד שהולך ומתגבר בכל פעם,
עם כל תוצאה נוספת, וכל בשורה שנוחתת.
עוד לא בכיתי על כסא האלגים,
על בני שישי בו

עלי שהסעתי אותן - - -

עוד לא הליתי דמעה,
על הקביים, על הצליעה, על הצלקות,
על הדקירות, על הכאבים,
על הרעלים שהוכרחו לתקן גופו של ילדי,
עוד בכלל לא בכיתי -
על שבני חלה בסרטן.
עוד לא בכיתי ים של דמעות.
הדמעות המעטות שלא
הן רק טיפות מני ים, מני נהר
שולץ, קולץ, לועץ
של כאב נורא וזכות
שגורם וזואה בתוכי.

- - - - -

עוד לא בכיתי ...
על בני שאיננו,

על צחוקו הרם שנדם,
על חיובו הרחב והחם לכל אדם,
על החיבוק... החיבוק... הענק,
החיבוק שעוטף...
ומעניק תחושת ביטחון אינסוף..
עוד לא בכיתי על החתונות
בהן הוא לא רוקד בין חבריו,
על החופות של חבריו
שנערכות מתחת לאליתו,
על החופה אליה לא אוביל אותו,
על הבית שלא יקום,
על האשה שלא יישא,
על הילדים שלא יוליד, ולא יגדל,
על הנכדים שלא יראה,
על נכח שלא שנדע...
עוד לא בכיתי על הקדיש שאישי אומר עליו,
על הקדישים שלא ייוולדו לו...
על הכאב, והגעגוע, של אחיו - ילדי,
על החסר היומיומי,
על התכונה הנפלאה,
הביטויים המיוחדים...
שאינם -

עוד לא בכיתי,
כי פשוט אי אפשר ...

אל נורא עלילה/ מלי ורצברגר, אחותה של ימית חיה ברויאר ז"ל

ערב כיפור תשפ"א

אל נורא עלילה
אני לוקחת נשימה עמוקה
לקראת היום הגדול והנורא.

השנה אשתך לשבת על כסא רחמים
ולסלוח לך, אל חפץ בחיים.
לסלוח שבחרת דווקא בה,
לסלוח שפגעת ב-248 איברים ו-365 גידים של גופה, רוחה ונפשה.
לסלוח שבחרת דווקא בכאב וביסורים,
לסלוח על צער שהסבת לה, צער אם על בנימין.
לסלוח שריחמת על אברהם ושרה בעקידה ועל הורי לא חסת,
למחול לך על החלל העצום שהותרת.
למחול לך שהתפילות שלנו נענו בשלילה,
לאחרות ים הדמעות והתפילות שהיו בשגרה.

אלי, תמחול לי על החוצפה
ותסלח לי אם לא אצליח לסלוח,
אשתך שוב ביום הכיפורים הבא.

השיר נכתב חודש וחצי מפטירתה, לאחר שאיבדה גם את אחיה יוסי אלנתן ז"ל.
שניהם נפטרו ממחלת הסרטן

צועק אליך/ נכתב ע"י משה פריאל בגיל 14
(השיר נחשף רק 4 ימים לפני מותו)

יושב לבד בתחנה, ורואה חולי גינה שקטה ובוזזה,
רוצה לחזור כבר אל ביתי, אל השקט שמציל אותי,
מה יקרה אם לא אדע.

אני מבין שאתה מקשיב לי,
אני מאמין שאתה תעזור לי,
אני יודע שאתה תמיד שומע.

א-א-לוקי תשמע, צועק אליך מהנשמה,
אני מת לבכות את הרוח תמחוק.

אני יושב על הספסל ומחכה לקצת מל
יכול להיות שזה יקרה.
יודע שזה לא בלכותי,
פעם מישהו לימד אותי שאין כזה דבר מקרה.

אני מבין...

משה הוסיף לשיר בערב פטירתו

אני מחכה על הגדר,
עוד מעט יבוא לכאן חבר נחמד ונחמד,
זה כיוון שיש בעולם מישהו,
שיוצא לבוא מתישהו וסיפורים לספר.
אני מבין...

א-א-לוקי תודה ממש מל האב
אני בטוח שאותי אתה אוהב

יד ביד/ מנשה לוי
שיר שכתבתי לאחר לכתו של בני, אדם

ילדות שמחה, אהבת נעורים, מנחת אמנות
שירות קרבי וחושך גדול ואת בוחרת לחזור.
יד ביד צעדתם באותה מנהרה חשוכה, הקור
הכאיב והדרך ארוכה וקשה.
וכל שנקפו הימים הוא ידע וגם את
שהלמן ינצח הכל והסוף כבר ידוע מראש.
את היית לו בית
את היית לו נוף
את היית לו כח
את היית לו חוף
ותמיד בשעה שכאב הוא ידע תפחת לה הזאת
ואת שוב תבואי אליו וכידיך תלטפי שערך הדליף
ותאמרי לו אני כאן אהובי.
ובלילה ההוא את ידעת שהנה השעה קריבה
את החלקת בידו כמו אומרת תשאר אהובי רק עוד קצת
והוא בכוחות אחרונים כשליכו בחולקה הולם
פקח עיניו וקרא לך בקול ואחז בידך כיוצא שזו לטיפה אחרונה.
את היית לו בית
את היית לו נוף
את היית לו כח
את היית לו חוף
וביום חורף ראיתך ישובה על ספסל לצד אבן
וראשך רכון כאומרת אני כאן אהובי, אני כאן.

לא יהיו יותר זכרונות של המחר / סגלית פרנקל נכתב בגעגוע למיקה הקטנה

אלו ידעתי שכאת לבקור כה קצר בחיים
הייתי תופרת לי בגד מלא, מלא בחיים
ובכל כיו היתי שומרת במתיקות כל זכרון
ואתם גם הייתי הולכת לישן

זכרונות זכרונות כמה כבר יש?
לשאר אותם קרוב אלי יותר רק לבקש
זכרונות מהעבר, לה מה שנשאר
לא יהיו יותר זכרונות של המחר.

הייתי תופרת כיו אחד גדול
קרוב לחי
והופכת לקנאזי באפן מידי
מניסה אותך לכיו הגדול
קרוב, קרוב צמוד אלי
ולוקחת אותך לכל מקום שאליך
יחד אתי

בשכילך, הייתי הופכת אפילו לכזר פורת
ועפה אתך לאן שתשא אותנו הרוח
הייתי מראה לך את כל הזכעים והיפי, שיש בעולם
הייתי לוקחת אותך לשוט בספינה ענקית מעבר לים

ובלילות, כמו קסמים, כמעט כמו כשול
הייתי בן רגע משתנה לישול
ומתוך חלומך
בך הייתי מתבוננת ברחש מקשיבה
איך נשימותיך שלוות כשאת ישנה

זכרונות זכרונות כמה כבר יש?
לשאר אותם קרוב אלי יותר רק לבקש
זכרונות מהעבר, לה מה שנשאר
לא יהיו יותר זכרונות של המחר.

על בתי הקטנה והאהובה מיקה לי פרנקל,
שנפטרה מרשלנות רפואית בארה"ב והיא רק בת שנתיים וחודש
כל הזכויות לשיר זה שמורות לסיגלית פרנקל

ואם אצמיח/ עדי נאה בלוך

ואם אצמיח
כנפי נשר
לכנות
להגביה עוף
או רק אצמיח
כנפי נשר
לכנות
כברק מהירות
לעוף איתן
אל כל מה
שמעבר
שאיננו
אש על כנפי
את כל אותם
געגועים
לתכול וזהב
הילד שלי
הילד של העולם

או רק אצמיח
כנפי נשר
לכנות
להגביה עוף
נשמתך חופשיה
קשורה לארץ
היתה
בחוט דק
של עפיפון
והנה הגביהה עוף
כבולה אני לעולם
כבולה לעפר
לחן

כשאצמיח
כנפי נשר
לכנות
להגביה עוף
כי אל אש
על כנפי
על כנפי נשרים
את כל אותם
בנות ובנים
שאבדו לעולם
שהלכו ואינם
ואשיכם אל
ביתם אל
הוריהם אל
משפחתם
אל מקומם
ואשיכם
לגבולם.

לאבד ילד/ נילי אורבך, כפר תפוח

לאבד ילד זה לחשוב מה לכתוב על המצבה
איך לזייק
אתאר
ולעבד את מי שהיית כאן

לאבד ילד זה לפרש כל שיר כל מילה
משפט
צבע
וזיור של הילדים
בצורה אחרת ממה
שהיית רגיל
עד עכשיו

לאבד ילד זה להכניס הביתה כאב וצער
להתחמם מהדמעות שפולגות
ולדעת שהלב שלך פועם מתוך כאב ומתמלא
מהחלל

לאבד ילד זה לאבד את התמימות והאמונה "שהכל לטובה"
ולהבין וחי ששומר עלינו הוא גם לפעמים כורק
שולח חיזים
פוגע

לאבד ילד זה
להיאחז בכל תמונה
ופיסת זכרון
מאתמול
ולחלום בכל לילה
על העתיד
והאחר
שלא תיהיה חלק ממנו

לאבד ילד זה לחשוב
מה המקום שלך
אם אתה שייך לי
אם אתה בשמיים
באזנה
בלב

לאבד ילד
זה להיקבר יחד איתו בתולדות
לנסות לזאת
כל יום
וכשיש רגשות שונים מהכאב
מתלווה אליהם המצפון
שמזכיר על
הבגידה
ואיבוד האימהות

לאבד ילד זה לקבל חיבוק גדול
מהסביבה הקרובה... הרחוקה....
אבל תמיד להרגיש
צורך
בחיבוק
שלא ישוב

לאבד ילד זה לראות גוף
בלי נשמה
קשה
דומם
קפוא
חסר
ואין לך יכולת לגונן ולעצור
ותחושת חוסר האונים
הורגת אותך

לאבד ילד זה לאבד שליטה
לחיות כי צריך
לשקר בשאלה "מה שלומך?"
לעטות מסיכה פיזית ונפשית כדי לברוח קצת מהכאב
אך הוא כל כך נוכח
ניצב בלי חשש
ומכאיב בכל איבר בגוף

לאבד ילד זה להבין שאתה חסר
להסתכל על המשפחה
ולדעת שחסר חלק
שמוות הוא לא מילה גסה
הוא קרוב
הוא חלק מהפאזל

לאבד ילד זה לחיות עם
לעילוי נשמת
ולכר
לכבודו
כל דבר שאולי קצת ישאר אותו
מת בעולם הזה
וחי
אי שם

לאבד ילד זה לפחד מהעתיד
מהתקווה.. מחלומות... משמחות
מאנשים... מאמבים... מרחמים
מילדים

חודשיים מאז שכרמל הלך מאיתנו.

הבן שלנו כרמל יונתן נפטר מוות בעריסה לפני 11 חודשים בה' ניסן תשפ"א.
בן 11 שבועות היה במותו.

מלים: עפרה ענת לייכטמן - רבבה

"תמיז חייכת ושמת
את החיים אהבת
לשחור ולקיים מצוות
לשחק ולהנות

בקדושה לובש ציצית, לא מוותר
כיפה על הראש כמו מלאך שומר.
אהוב היית ואהוב תישאר,
עכשיו מלמעלה אתה עלינו שומר.

אהבת לשיר וללמוד תורה,
היית מוכן תמיז לכל אחד להגיש עזרה.
הלכת לבית הכנסת עם אבא בשמחה
הקפדת שיענו לך אמן על כל ברכה.

באת לעולם עם שליחות חשובה
את חייך הקצרים חיית בגבורה
בכל העולם נשאו תפילות עליך,
המוני מלאכים בשמיים קיבלו את פניך.

שיר המעלות אחרת ממעמקים
שיר המעלות אשא עיני אל ההרים
אנא תבקשי שיתפללו חלק עלי
אני רוצה הביתה.. בחיי..

שיר המעלות אחרת ממעמקים
שיר המעלות אשא עיני אל ההרים
אנא תבקשי שיתפללו חלק עלי
אני רוצה הביתה.. בחיי..

עם עיניים כחולות ותלתלי זהב,
ה' רצה אותך למעלה קרוב אליו.
אחרי המון תפילות קבלות ותחנונים,
נותרנו כאן למטה ואיננו מבינים.

געגעונו אליך כה רבים,
יחד עם זאת אנו בק גאים.
לב טהור ברא לך אלוקים,
לכינו ממך ללמוד ולהחכים.

נאחל לכולנו כל לילה מחדש,
לחלום עליך ילד לקבל ממך ד"ש
עמית היית, חבר של כולם,
תודה שבך לכינו תודה בורא עולם.

שיר המעלות אחרת ממעמקים
שיר המעלות אשא עיני אל ההרים
אנא תבקשי שיתפללו חלק עלי....."

כשאתם אומרים לקבור ילד/ רויטל לוי

והרגע הזה לא מגדיר אותי
ולא את רות
ולא את האחיות שלה
אני אומרת שאני אמא שכולה
אמא שכולה זו הוויה
זה מכלול
של אין סוף רגעים
ואין סוף מכאובים
אמא שכולה
מתחילה באירוע
ברגע אחד
בשבריר שניה
אצלי זה היה
ביום ראשון
י"ט בכסליו תשס"א
בשעה 9:00 בבוקר
והרגע הזה
החוויה הזאת
ההוויה הזאת
המציאות הזאת
תמשך עד לרגע
לשבריר השניה
שבו תצא נשמתו מהגוף
ועד אז
אני אהיה אמא שכולה
כל רגע ורגע
כל אירוע ואירוע
כל שבריר שניה
אני אהיה ואשאר
אמא שכולה

כשאתם אומרים לקבור ילד
אני רואה בעיני רוחי
את האנשים עם האתים
אוספים אדמה
ומטילים אותה לתוך הקבר
שוב
שוב
שוב
שוב
כשאתם אומרים לקבור ילד
אני חושבת על הגוף של רות
הגוף שלקראת הסוף
כבר לא היה שלה
שהתחוללו בו דברים קשים וכואבים
שגרמו לה לייסורים רבים
כשאתם אומרים לקבור ילד
אתם מתייחסים לאקט של רגע
אתם מדברים על אירוע חד פעמי
אתם מחזירים אותי לסיפור האימה
כשאתם, חברי לשכול
אומרים לקבור ילד
אני לא מצליחה להבין אתכם
אני לא מכינה
איך אתם אומרים את המילים האלה?
איך אתם לא מתפרקים תוך כדי דיבור?
וגם כשדיברתם, על הגשם הראשון
לא הצלחתי להתחבר למקום הזה
ניסיתי, באמת ניסיתי
אבל פשוט לא הצלחתי
אני לא יכולה להגיד את המילים האלה
לא מצליחה להוציא אותן מהפה
אני גם לא רוצה
אני לא רוצה להיות שם
אני לא רוצה לחזור למקום הזה
אני לא רוצה לדמיין שוב את האירוע הזה
זה רק אירוע
זה רק רגע
אחד
מלווה
איום
ונורא

כשאתם אומרים לקבור ילד
אני אוטמת אופניים
עוצמת עיניים
מפסיקה לנשום
ומרגישה את המחנק בגרון עולה
כשאתם אומרים לקבור ילד
אני שומעת אתכם מתייחסים
לאירוע חד פעמי
איום נורא ומעצב
לא טבעי ולא הגיוני
כשאתם אומרים לקבור ילד
אני חוזרת לרגע הזה
לתחושה הנוראית והקשה
לחוויה הלא נתפסת הזאת
כשאתם אומרים לקבור ילד
אני מדמינת את רות
הילדה
היפה
המתוקה
האמיצה
החכמה
שלי
מכוסה בתכריכים
והחבילה שהיא הייתה
הייתה גדולה בהרבה
ממה שהיא הייתה בחייה
כשאתם אומרים לקבור ילד
אני חוזרת לרגע המבעית
שבו האלונקה מוטית קדימה
והחבילה שעליו
שהיא הגוף של רות
בתוספת כיסויים
נשפכת למטה
לתוך בור
כשאתם אומרים לקבור ילד
אני רואה את הרגע הזה
וחוזרת להבנה
שרות נשארת שם
בתוך הקבר
לעולם

ילד קשת/ ש.ב. גולדשטיין

ילד קשת, נחמיה
מהרגע בו נולדת
שידרת גבורה
מרגיש, רגיש, וכן בעל קל
רוצה לאהוב ומבקש אהבה

אך ילד שלי, נחמיה
האם מצליחה אני ממך להסתיר
את תנועותי המהססות
את ליבי העצור שפוזז לאהוב
שחרר לאבד
שאיבד כבר איבד

תגידי לי ילדון כבר הבחנת
שגם לאור יום אל המציץ נר דולק
ושבסוף הפרולטר עומד חדר ריק
ולאור הנר תמונה של ילדה לא מוכרת
ילדה מחייכת
זוהי אחותך שעליך שומרת

ותגידי נחמיה אם הבחנת בחדר
בעשרות צעצועים שעוד לא לגילך
בוורוד בין התכלת
במדבקות אל הקיר
המאיימות שמ - איילת

האם הבנת לבד שאינך בן בכור
רק גיבור העומד בתפקיד כה גדול
האם הבנת לבד את השכול במספחה
ואם לאו איך אסביר זאת
ילד קשת, נחמיה

וילד שלי, נחמיה
האם כבר שמעת
את קולי האילם שזרח חרש
כבר הרגשת
את דופק ליבי הפועם בפחד
פועם לשירת לבך
ובוכה בו למנית אל אחותך המנוחה

ילדון שלי לא שיתפתי אותך
בקולות המלחמה בין יתר קולות
בחלומותי על שופרות
בכאב לחרונותי על העבר
אתה לי גשר מעבר

דמעת עיני/ ש.ב. גולדשטיין 04.09.20

מי לוכד את ילדתי
מי מכם לוכד אותי
למי כואב השקט
שטורץ את דעתי

מי יודע מהו שכול
למי מכם אכפת
מי קבע שיה לגדול
כשגרעיני יבש, לא נבט

מי ליה כאן שכך מבלתי
כוחות מול נסיונות
כשבליבי רק געגוע
חווייתי הן כישלונות

מי את נפשו מסר, הקריב
איל תמים, העלה קורבן
מתוך כל ליה, בעולם הלה
נותר רק ריח העשן

מי ליה הוא שעוד מבלתי
עולמות עולמות בלה ובכא
אם לפסוע בדרך כבר אינני מבלתי
מאל שני בתי עבר, ככה

מי מכם עושה תשובה
מתוך לב שבור, נשבר
בלא תשובה על התשובה
שכבר עשיתם בעבר

מי מכם נושא תפילה
מתוך דמעת העין
כשאל המלח חרוט, בוער
בלקת, אות של קין

מי מכם נותן צדקה
מתוך עוני אמיתי
אצלי ליה לא מרד של כסף
לזה הדקות בלי ילדתי

מי ליה האלמוני ששר כאן
על ניצחון ומלחמה
מחייק, קודה קידה
עוד דובר מהבמה

האם כבודו נפרד אי פעם
מאהוב, קרוב, חבר
האם מהתוהו איכשהו קם
או שהנו סתם כך דובר...

נשמתך עדן/ ש.ב. גולדשטיין

על שפת נחלי חלב ודבש
הנך יושבת טהורה
תחת חופה של ליה ותכלית
לומדת עם מלך העולם תורה

עטרה של קדושה
מלטפת את ראשך
לפתך אור הגנוז
את מוסיפה את אורך

סביבך ריח נוח
של יין ואפרסמון
מיני בשמים
ופרחים שם המון

תחת כנפי השכינה
יוכה את לשכת
ובמתק שפתיים
על עמך מתפללת

על עת שיבוא
על עולם של שבת
אז נשוב להתאחד
באהבת אם ובת

פתאום מגיע/ שרה רולניק

פתאום מגיע,
הכאב ההוא
של חלב מתמלא,
אני מפנה ראשי,

לחפש אותך
ואל מרגישה
איך צרועותיי ריקות,
חיקי מיותרת
ועיני מלאות...

חודשיים בלעדייך/ דפנה ארמן

קל להתרגל לשקט בלילה
קל להתרגל להיות שוב יחיד
להיות בבית.
קל להתרגל לראות לחץ נמוכות
קל להתרגל לצרות קטנות.
קל להתרגל לזה שאין טיטולים ומטרנה בקנייה השבועית
פחות כביסה, בלאגן בסלון, נסיעות

קשה להתרגל לחזר הריק שלך.
קשה להתרגל לרכב ולשולחן בלי מקום בשבילך
קשה להתרגל לתוכניות שלנו לעתיד
שכבר לא כוללות
אותך
את כל כך כאן
וכל כך
חסרה

נכתב חודשיים אחרי פטירתה של רימון ארמן,
שנפטרה מסרטן בגיל שנה וחמישה חודשים

אדמת לבי/ שירה יערי

חוט אור שקוף
נוזי תופר
עֲרֵמַת עֲנָנִים ל'
שְׁמִיכַת כְּבָשִׁים
שְׁתַּעֲטוֹף חֲלוּמוֹת לַיֶּלֶךְ
יִלְדֵּתִי שְׁלִי

פֶּרֶחַ גַּעְזָא
לִבְנוֹ רִיחֵנִי
נוֹכֵט בְּאֶזְמֶת
לִבִּי

מתגעגעת/ נאווה כהן, באר שבע

מתגעגעת למה שחלף ואיננו עוד.
מתגעגעת וליבי מלא בזמעות...
דף הפייסבוק שלך נותן תזכורות...
ולחולי לוח מחיקי המפתחות
ימי ההולדת שלך מלאים בשירה וזחוק..
והשירים שלך מחבקים אותי מרחוק..
מתגעגעת כל כך לקולך, חכמתך וזחוקך..
מתנחמת בלהקשיב לשירתך..
נח בשלום ילד שלי עם המלאכים..
אני בטוחה ששירתך מבקיעה את השחקים..
אתה במקום טוב לא סובל יותר..
ואנחנו פה מחכים שיבא הגואל

שש שנים/ שרה רולניק

ילדה שלי,

6 שנים...

הלחן מתארך

פניך מטשטשות בליכרוני.

הכאב מְקִיָּה מעט

מפנה את מקומו לאהבה.

6 שנים...

עם כל יום שעובר,

אני מתרחקת מהרגע

בו חיבקתיך לאחרונה,

ובד בבד

מתקרבת,

ליום בו ניפגש חלרה.

הגעגוע הוא תמיד

נמצא שם,

לצד החיים, לצד השמחה.

החלל החסר רק גדל,

היית כל כך קטנה

וכה מעט רגעים.

נותרו לי ממך, ילדה

6 שנים...

מעילך האבן

עדיין נושא,

את ריח גופך המתוק, החמים.

אני אוהבת אותך ילדתי

את לצדי, לעולמים.

החיוך שלך למעלה/ שרה רולניק

כיום בו הלכת
נעצרו הימים
תכול השמים דהה.
טעם המים הפכו לתפלים
האור הבהב וכבה.

פלחון:
החיוך שלך למעלה
אני יודעת,
הבית שלך קטן באדמה.
יש שם אבן
ומתחתיה אני דומעת
כי השארתי אותך לבד בחשכה / כי הלכת לך לדרך חדשה.

מאז ילדתי,
אני לומדת ללכת
מחדש את הדרך לסלול.
את לצידי בחוס ובגשם
האהבה לעולם לא תחזל.

מיון ילדים/ שרה רולניק

מיון ילדים
וילונות מוסטים
בקצה נצבת מיטה.
גבוהה, רחבה
עמדת החייאה.

ועליה שוכבת
את
מחייכת
יפה כל כך

לכנה מדי
קרירה.
עם אור על הפנים
כה שלווה
שלמה, שלמה.

כמו אתמול
כמו היום בבוקר

אבל בעיניך-
ניבט לו השחור הזה
השחור העמוק,
השחור שאינו משיב מכת.

השחור
שממנו
אי אפשר
לחזור.

היי שלום,
מלאך שלי
היי שלום.

מלאכית בלבן/ שרה רולניק

אל תבכי אכא
טוב לי כאן למעלה,
אכא אל תבכי,
כאן לצידי.

אכא, לך הייתה הזכות
לטפל בנשחתי הקדושה.
אל תבכי אכא,
כאן אני שמחה.

חזרתי למקומי הטהור, הנאצל
אכא אל תבכי,
אזכור אותך לעד.

אכא-

בזכותך אני במקום גבוה
שבת ליהילי
צדיקים כאן מסביבי.

עוד ניפגש באחרית הימים.
תחבקי אותי חלק,
זה רק עוד כמה שנים.

לא אכן, לא מזכה
והנה בחלומי,
מהלכת בהר המנוחות
מחפשת, תרה נואשות.

אכא אל תבכי,
אוהב אותך תמיד
וכשיקומו ישנים
ארוץ אליך ברננים.

עיני רואות-
מזכות קטנות, מזכות
גדולות
מזכות פשוטות, מזכות
מקושרות.

אכא, אומרת לך תודה-
שמרת עלי בקרבך,
שנלדתי מתוכך,
וגילדת אותי באהבה-
אצלך.

אך איני מוצאת
לא אכן, לא מזכה
ולא אותך, ילדתי הקטנה.

בחרנו על פי עצת רבנים בקבורה על פי מנהג ירושלים.
מסורת זו קובעת כי ההורים אינם משתתפים בלוויית תינוקם ואינם יודעים היכן מקום
הקבורה של ילדם.
שיר זה נכתב בעקבות ההתמודדות עם הקושי של אי ידיעת מקום הקבר.

יחדיו שלובים/ שרה רולניק

לפעמים
הוא תוקף
הכאב.
מקפל את הבטן לשנייה.

לפעמים
הוא שורף, מנצנץ
פתאום
מצף תענייה.

תמיד,
הוא שווה שם
פשוט
מהראש ועד הרגליים.

ובזיכרון
השמחה מעורבת,
הזחוק משתרכת
מצף
מבין השפתיים.

יחדיו שלובים
לעד ידידים.
הכאב והאוסר
האהבה והחושק.

געגוע רחוק
גרזור חדש
של תינוק.
אור של חיים
ורצון על שאינו מחלים.

לחבק אותך שוב
אצלי
לעולמים.